Actieblad

MAART 1985
96STE JAARGANG, NR. 1

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

UITGAVE VAN DE VERENIGING TEGEN DE KWAKZALVERIJ, VERENIGING TOT EVALUATIE VAN ALTERNATIEVE BEHANDELMETHODEN EN TOT BESTRIJDING VAN DE KWAKZALVERIJ

Redacteur: J. Th. Balk, Keverberg 54, 1082 BE Amsterdam *Verschijnt 4 x per jaar*

SECRETARIS VAN DE GRAAFF: MOERMANMIDDELTJES — IK HEB ER GEEN GOED WOORD VOOR OVER

Apotheker Ike van de Graaff schudde met een zwierig gebaar een plastic tasje leeg. Potjes, tubes, flesjes en doosjes rolden over de vloer van zijn kantoor. "Hier", zei hij vol afschuw, "dit zijn de middeltjes die iemand heeft gekregen die volgens de methoden van de Vlaardingse arts Moerman is behandeld. Ik heb er geen goed woord voor over".

Aldus begon het gesprek dat Gerrit den Ambtman van het Algemeen Dagblad had met de secretaris van de Vereniging tegen de Kwakzalverij, I.A. van de Graaff, apotheker te Rotterdam. Hij oordeelde dat wat de voorstanders van Moerman niet moeten hebben een serieus onderzoek is. "Dan gaan ze onherroepelijk op hun bek. Hun angst voor het eindresultaat is begrijpelijk. Dat staat voor mij al vast. De harde kern zal dan alleen blijven volhouden dat er fouten zijn gemaakt. Het ergste van het Moermangedoe is dat het niet helpt en dat het schaamteloos verder gaat. Als hij inderdaad een therapie tegen kanker had gevonden was iedereen hem allang om de nek gevallen. Jammer dat hij geen gelijk heeft. Wellicht dat het onderzoek iets meer duidelijkheid brengt", aldus noteerde Gerrit den Ambtman uit de mond van de secretaris van de Vereniging tegen de Kwakzalverij.

Een omzet van 280 miljoen

Hij gaf ook enige cijfers van de omzet in het alternatieve circuit van genezers. In de alternatieve gezondheidszorg zou jaarlijks een bedrag omgaan van tenminste 280 miljoen gulden. Het gemiddelde inkomen van de hulpvaardige "genezers" wordt geschat op 116.000 gulden. "Als je geen vak hebt geleerd is het leuk meegenomen", aldus de heer Van de Graaff.

Met vitamine-preparaten gaan de lichtgelovigen na het "consult" van de "genezer" stralend naar huis. Een dag later blijkt de mededeling onwaar. Dan hebben ze even in de waan geleefd en zijn nog even ver als voorheen. Je kunt best allerlei middeltjes aansmeren. En verder: "De flauwekul is niet uit te roeien. Daarover maak ik me geen illusies".

Tenslotte opperde Van de Graaff nog het denkbeeld om een prijs uit te loven voor de "zwendel van het jaar". Een goede kans daarop maakt, zegt hij, de man (in Bosschenhoofd) die voor 85 gulden een steen aanbiedt die — tegen betaling — in de kosmos opgeladen kan worden. De geneeskrachtige waarde van dit kleinood moet grenzeloos zijn!

Het artikel in het Algemeen Dagblad kreeg een imposante opmaak op pagina 2 met vermelding van het adres van de Vereniging tegen de Kwakzalverij.

ZAL ER OOIT NOG IETS KOMEN VAN HET ONDERZOEK NAAR DE MOERMAN-THERAPIE?

Het ziet er naar uit, dat er niet veel terecht komt van het nieuwe onderzoek naar de methode — Moerman. Steeds meer z.g. Moerman-artsen zijn afgehaakt nadat aanvankelijk tien artsen die als aanhangers van de Moerman-therapie worden beschouwd bereid waren hun medewerking te verlenen.

Steeds zijn nieuwe bezwaren geopperd. Er bleek vooral ook veel tegenstand te komen uit een hoek waarvan men het prima vista niet zou verwachten: de patiëntenvereniging die zich getooid heeft met de naam Amnestie. Is het geloof van deze patiëntenvereniging toch niet zo groot?

Amnestie zag weinig in het onderzoek omdat het hier patiënten zou betreffen die toch al door hun (reguliere) artsen waren opgegeven. Die veronderstelling was beslist onjuist. Prof. dr. R. de Melker, die als hoogleraar huisartsgeneeskunde aan de Utrechtse Rijksuniversiteit voorzitter is van de commissie die het onderzoek zal begeleiden heeft dit aan Amnestie medegedeeld. Een onderzoek met opgegeven patiënten zou geen zin hebben. Maar Amnestie bleef achterdochtig. Anders gezegd: zij wilde geen onderzoek.

Het onderzoek zou niet alleen betreffen metingen van de omvang van het gezwel bij het volgen van het Moerman-dieet maar ook zou de algehele gezondheidstoestand, de kwaliteit van het leven in het onderzoek worden betrokken.

Op slot van zaken zijn, ook onder invloed van de patiëntenvereniging — men kan beter zeggen supportersclub! — tal van Moermanartsen teruggekomen op hun aanvankelijke toezegging tot medewerking.

Het is derhalve weinig waarschijnlijk dat het ooit

Vereniging tegen de Kwakzalverij

Opgericht 1 januari 1881
Correspondentie-adres: Bergse Dorpsstraat 101
3054 GC Rotterdam; tel 010-187149

Postgiro van de Vereniging: **32237** ten name van Penningmeester van de Vereniging tegen de Kwakzalverij, Vinkeveen.
De **contributie** bedraagt thans *f* 30; voor studenten en leerlingverpleegkundigen *f* 10; begunstiger wordt men door een schenking aan de vereniging van minimaal *f* 100.

nog eens zal komen tot een wetenschappelijk verantwoord onderzoek naar de Moerman-therapie. Het onderzoek zou geschieden op aandrang uit de Tweede Kamer en zou worden bekostigd door het Koningin Wilhelminafonds, die er 1.2 miljoen voor ter beschikking zou stellen, aangevuld met drie ton van de kant van het ministerie van WVC. Men wilde het onderzoek beperken tot 120 patiënten van Moermanartsen.

Het gebruik van vitamine C

Het gebruik van vitamine C maakt deel uit van het dieet van Moerman. De vitamine-therapie heeft in Amerika veel opgang gemaakt vooral dankzij het feit dat Nobelprijswinnaar Linus Pauling zich als duidelijk voorstander van het gebruik van vitamine C heeft gemanifesteerd. Linus Pauling ontving in 1954 de Nobelprijs voor scheikunde. Publicaties van Pauling samen met de Schotse arts Cameron over het gebruik van vitamine C in gevallen van kanker hebben in de jaren zeventig grote aandacht getrokken.

Een groep onderzoekers van de Mayo-kliniek te Boston heeft deze bevindingen niet kunnen bevestigen. Begin januari hebben zij hun afwijzend oordeel gepubliceerd in het vaktijdschrift New England Journal of Medicine. Het Nationaal Kankerinstituut in de Verenigde Staten heeft naar aanleiding van het negatieve resultaat van de onderzoekers van de Mayo-kliniek proeven met vitamine C bij kankerpatiënten dan ook beeindigd.

Gerbrand Feenstra van de Volkskrant vroeg de Moermanarts J. Wiese uit Alkmaar om een oordeel. Wiese verzekerde Feenstra dat vitamine C niet de enige factor is in de therapie van de Vlaardingse arts. "Het is één instrument in een heel kamerorkest".

Wiese meende ook dat het een buitengewoon zwak punt was in het jongste Amerikaanse onderzoek dat men het daarin heeft over vitamine C zonder meer. Moerman-artsen werken namelijk met het zure vitamine C en niet, zoals Cameron en de anderen met het natriumzout ervan het zogeheten natriumascorbaat. Dat geeft in het lichaam een basische reactie en het verbaast me niets dat er dan geen effect valt waar te nemen.

Te weinig wetenschappelijke controle

Dat laatste had Wiese beter niet kunnen zeggen, want het leverde hem een correctie op van een chemicus uit Schimmert, Peter Scheers die aan de Volkskrant schreef: Ondanks de sympathie die ik koester voor hen, die alternatief denken, betreur ik het dat waar het alternatieve geneeswijzen betreft, men steeds weer empirisch te werk gaat. Te weinig wetenschappelijkke controle houdt tal van misvattingen in stand, die weerlegbaar zijn. Het valt in dit verband te betreuren dat het onderzoek naar de Moermantherapie stil ligt.

Echter: afbreuk aan de geloofwaardigheid van de alternatieve geneeskunde wordt gedaan door de reactie van Moerman-arts J. Wiese uit Alkmaar. Deze alternatieve arts beschouwt de Vitamine C-kwestie op een natuurwetenschappelijke wijze, maar doet dat onjuist. Hij merkt op dat "zuur" vitamine C past in het Moermandieet en het natriumzout ervan niet. Dat laatste zou in het lichaam een basische reactie geven en daarom zou dit zout niet effectief zijn.

Welnu, dit zout, natriumascorbaat, wordt in de maag onder invloed van een grote hoeveelheid maagzuur ogenblikkelijk in ascorbinezuur (officiële naam voor zuur vit. C) omgezet. Inderdaad een basische reactie. Na de maag te zijn gepasseerd — de weg die iedere ingeslikte stof dient te gaan — is in beide gevallen dus sprake van dezelfde stof. Dat het natriumascorbaat niet werkzaam zou zijn en het ascorbinezuur wel, is dan ook volstrekt ongeloofwaardig.

DEFINITIE

Volgens de nieuwe driedelige Van Dale is Kwakzalver iemand die nutteloze middelen toepast ter genezing van de een of andere ziekte, of middelen beweert te kennen tegen alle ziekten, of wel iemand, die zulke middelen, meestal met veel ophef, te koop biedt; — onbevoegd uitoefenaar van de geneeskunst.

DE MEDICIJNEN VAN DE HUISARTS MAAR LATEN STAAN...

Bloem was welwillend, maar de kassa moest wel rinkelen.

Zinnetje gelicht uit Huis aan Huis voor Oost-Groningen.

Wie is Bloem? F. Bloem is homeopaat in Winschoten.

Zijn therapie start met de woorden: U bent geheel vergiftigd door uw arts met medicijnen. Die moet U eerst laten staan.

Gevaarlijk advies.

Zo kwam ons het geval van een iriscopist ter ore — zijn ware naam werd onze redactie helaas onthouden — die iemand met te hoge bloeddruk eveneens had geadviseerd: laat staan die zware pillen! Ik geef U wel wat. Toen de betrokkene enige tijd later de huisarts consulteerde bleek de bloeddruk een gevaarlijke hoogte te hebben bereikt.

Een lezer in Oost-Groningen heeft nare gevolgen gezien van de adviezen van F. Bloem. Een huisarts moest 's nachts zijn bed uit omdat een "volgeling" van de Winschoter homeopaat zijn anti-epileptica had laten staan en 's nachts een aanval kreeg. Bloem sliep lekker door. Hij behoefde niet door de winterse nacht naar de patiënt.

Er blijken overigens huisartsen te zijn die de receptuur van Bloem overnemen omdat patiënten dat zo graag willen. Op deze wijze worden de "consulten" van deze "homeopaat" vergoed... "Waar zijn we mee bezig?" verzucht met recht onze lezer.

De hoge rekeningen van Bloem

Nog even terug naar het huis-aan-huisblad uit Oost Groningen. Het echtpaar Johan en Lucy van Dijk te Scheemda strijdt, zo blijkt uit een artikel tegen de medicijnverslaving. Zij hebben een plakboek aangelegd waarin alle publicaties hun "strijd" betreffende in bewaard worden.

Lucy heeft om van de tranquilizers af te komen in Winschoten Bloem geraadpleegd. Bloem was welwillend genoeg maar de kassa... De Scheemder familie kon de hoge rekeningen nauwelijks voldoen. De huisarts voelde er niets voor om de receptuur van Bloem over te nemen zodat het ziekenfonds de hoge kosten van Bloem niet vergoedde. De Van Dijks gingen brieven schrijven, naar het ministerie, naar het ziekenfonds, naar de Koninklijke Maatschappij ter bevordering der geneeskunst, naar patiëntenverenigingen, naar politieke partijen, naar de Koningin zelfs. Het hielp niet. Lucy ging in hongerstaking — dat leverde publiciteit op bij de vleet. Zij kreeg zelfs een verhaal in het roddelblad Privé, dat zoveel medicijnen in zijn kolommen doet.

De redactie van Huis aan Huis is met haar artikel niet alleen afgegaan op wat de Van Dijks vertelden. Het ging naar een huisarts te Winschoten die zijn oordeel over de medicijnverslaving gaf: de dokter kan daarbij helpen en de patiënt zelf ook; anders moet men bij het consultatiebureau hulp zoeken. Deze arts zei de receptuur van een homeoathisch arts als dokter Ronhaar wel te willen overnemen zodat de middelen door het ziekenfonds worden vergoed. "Neen, neen, niet de recepten van Bloem, daar doen we niet aan mee".

Apart besteedde de redactie aandacht aan het CAD, consultatiebureau voor alcohol, drugs en medicijnen, dat een afdeling in Nieuwe Pekela blijkt te hebben. Goede informatie van een huis-aan-huisblad dat zich zijn verantwoordelijkheid ten opzichte van de volksgezondheid wel bewust blijkt. We zien het wel eens anders.

JELLE DE AUROLOOG EN ZIJN "OERTINCTUUR"

Friesland is niet alleen het toneel van enorm schaatsfestijnen en van zeilwedstrijden als het "skûtje sielen" — er leven ook aurologen. De Friese Post, ons toegezonden door een lezer uit Heerenveen, wijdde een artikel aan de "auroloog" Jelle Veeman. Een man met een baardje, kaalhoofdig, in 1922 te Leeuwarden geboren die naar eigen zeggen over paranormale gaven beschikt. Zo zou hij rondom mensen een kleurig vlammenspel zien; de aura. Die aura is voor Veeman het "tweede lichaam" van de mens, dat geladen wordt door bijzondere krachten uit de kosmos.

En een auroloog is iemand die er wat aan weet te doen wanneer het met de aura misgaat. Door drankjes uit kruiden samengesteld weet Veeman de dof geworden aura weer te doen stralen in heldere kleuren.

De Friese Post drukte zelfs een recept af voor zo'n drankje. In auramiddel 1 worden zeven kruiden verwerkt: Nevada cactus, maria distel, toverhazelaar, rozemarijn, paardebloem, brandnetel, madeliefje, "Neem 20 gram van ieder van de zeven gedroogde kruiden en laat het mengsel, afgedekt met een donkerrood gekleurd stuk papier één nacht bij volle maan buiten liggen. Doe het mengsel de volgende dag in een erlenmeyer (glazen kolf) en overgiet het met twee liter gedistilleerd water. Voeg tenslotte nog 20 druppels van de oertinctuur toe en sluit de erlenmeyer af".

Dan volgt er nog een heel scala van bewerkingen. En er moet bovendien nog 7 gram fijngeknipt hoofdhaar aan toe worden gevoegd, en wel in de verhouding één kwart blond, één kwart grijs, één kwart zwart en één kwart bruin. Rood haar is blijkbaar taboe.

Met behulp van de journalist Hans van de Bosch maakte de auroloog een boek over zijn formidabele aura-kennis, 210 pagina's groot en uitgegeven door Bigot & Van Rossum te Baarn. Honderd vier en veertig kwalen kan Veeman met zijn drankjes genezen

maar denk maar niet dat het zo eenvoudig is die drankjes te maken, heren apothekers en farmaceutische fabrikanten. Want waar haalt U die 20 druppels oertinctuur vandaan voor de "schakeltinctuur voor auramiddel 1"? Denk daar maar eens goed over na. Jelle weet er van!

De arts Dick Nicolai uit Diever heeft de eerste exemplaren van het boek aan de beide auteurs overhandigd tijdens een soort happening op de Epema State te IJsbrechtum.

De auroloog geeft in zijn boek ook nog een advies voor het gebruik van "aura-vriendelijke" voedings-en genotmiddelen. Karnemelk is bijvoorbeeld "auravriendelijk". Een ui óók. Maar er is nog meer. Volgens Veeman is het heel zinvol om dagelijks een kwartiertje op (boom)bladeren te kauwen. Voor elk van de twaalf stralenbundels die de mens overeind houden dient het blad van een specifieke boom te worden geplukt... Ga het bos maar in, goedgelovige zielen.

DE DALENDE STER VAN EEN HELDERZIENDE

In het Vrijzinnig Maandblad, een uitgave van de vereniging van vrijzinnig hervormden te Rotterdam publiceert Wim Valster een serie artikelen over Parapsychologie, een wetenschap? Naar aanleiding van de voordracht gepubliceerd in het decembernummer van ons Actieblad (Parapyschologie en alternatieve geneeskunst) zond hij ons enige afleveringen.

Daarbij is ook het verhaal van de "helderziende" Peter Hurkos die nogal opzien baarde door zijn z.g. aanwijzingen bij het opsporen van de ontvoerde Amsterdamse onroerend-goedmagnaat M. Caransa. Deze vertoning op de televisie gebracht leverde zoals men zich zal herinneren niets op.

Hurkos, die in werkelijkheid Pieter van der Hurk heet en die in 1911 in Dordrecht is geboren woont "werkt" nu in de Verenigde Staten. Hij trad er op in TV-shows en in een radioprogramma waarin luisteraars de "helderziende" vragen konden stellen.

"Als elke illusionist kent Hurkos een groot aantal (...) foefjes, die bij hen die met deze zaken onbekend zijn als verbluffend overkomen", aldus Valster. Maar bij zijn z.g. hulp aan de politie bij het opsporen van misdadigers is hij te ver gegaan. Hij beweerde de bewuste "worger van Boston" te hebben geïdentificeerd. Hij zat fout. Enige dagen later arresteerde men een man, die had beweerd agent van het Federal Bureau of Investigation, de FBI te zijn. In zijn auto vond men een hele collectie politie-insignes en wapens die het de gearresteerde mogelijk maakten om als FBI-agent ten tonele te verschijnen. Zo kreeg hij informatie uit de eerste hand. Het was een vermomming van Peter Hurkos, die op de manier "verbluffende informatie" kon geven, die hij zelfs als pseudo FBI-agent had verworven. Hurkos is schuldig bevonden en veroordeeld tot een boete van 1000 dollar. De publiciteit rondom dit toneelspel deed Hurkos uiteraard geen goed.

Een Amerikaanse para-psycholoog dr. Charles Tart, die niet al te critisch staat tegenover parapsychologische verschijnselen en geregeld proefpersonen test heeft ook "gewerkt" met Peter Hurkos. Hij kon bij hèm geen telepathische gaven ontdekken. Hurkos zegt zelf dat 87 pct van zijn voorspellingen uitkomt maar zelfs bij de graag-gelovige dr. Tart baatte het niet. Hurkos is niets anders dan een handige illusionist.

APPARAATJE AAN DE OORLEL TEGEN MIGRAINE

Onlangs openbaarde Theo Jongedijk in De Telegraaf het bestaan van een bijzondere oorbel, een z.g. M-clip die stevig aan een van de oorlellen wordt geklemd en volgens de fabrikant een goede kans zou geven dat men dan van zijn hoofdpijn afraakt. Na twintig minuten. Het apparaatje moet ook tegen een "kater" helpen. Het is de vinding van de 37-jarige fysiotherapeut en acupuncturist Hennie Solleveld uit Bodegraven.

De eerste reacties uit de medische wereld en van de patiëntenvereniging van migrainelijders waren niet erg hoopgevend voor de uitvinder. Zij waarschuwden tegen overdreven verwachtingen. "Een stabiele druk op de oorlel vermindert hoofdpijn", verzekert Solleveld. "Dat is een bekend verschijnsel uit de acupressuur."

Van deze oorclips zijn inmiddels enige tienduizenden exemplaren vervaardigd door een fabrikant in Hardenberg. In reclame-materiaal wordt verzekerd dat toepassing een oplossing betekent voor 85 pct. van alle gevallen van migraine. Enig onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek naar de werking van de oorbel is niet gedaan. Hoe de fabrikant aan die 85 pct. komt is een volslagen raadsel.

NOG EENS: VOGEL

Een avond en een halve nacht had "Jean Journaille", die een wekelijkse rubriek heeft in Het Parool, verbijsterd zitten bladeren in De Kleine Dokter van Alfred Vogel. Jean Journaille had het besteld bij Plusprodukties, het boekenbedrijf van NRC Handelsblad, dat tot veler pijnlijke verbazing De Kleine Dokter heeft opgenomen in zijn aanbiedingen.

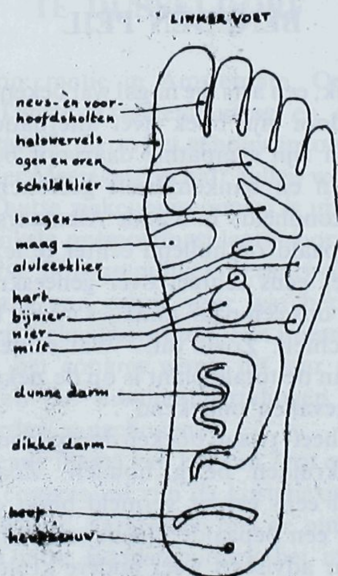
Hij gaf een paar voorbeelden van de adviezen uit het boek, zoals: voor lijders aan ischias of reuma;

eens in de veertien dagen houdt u de pijnlijke lichaamsdelen in een mierenhoop. Nadat de mieren u een grondige behandeling hebben gegeven veegt u ze met een borstel of een stokje van het lichaam, terwijl *het mierenzuur goed op de pijnlijke plek inwerkt.*

Fraai is ook het advies voor lijders aan multiple sclerose. In zijn gesprek met Gerrit den Ambtman van het Algemeen Dagblad kwalificeerde de secretaris van onze vereniging dhr. I.A. van de Graaff het advies als smeerlapperij. Dr. h.c. Albert Vogel adviseert het gebruik van een verse testikel van een jonge, gezonde stier. "*U kunt die waarschijnlijk bij een* slager of het slachthuis krijgen. U trekt de huid van de testikel af en maakt de zachte inhoud met een hakmes of mixer klein. Vervolgens masseert u hiermee de gehele lengte van de wervelkolom, van de nek tot het stuitbeentje, in."

Zijn er nu nog echt malloten die daar in geloven, vraagt Jean Journaille. Nou reken maar. Biohorma dat de produkten van Vogel verkoopt heeft een *jaaromzet van 50 miljoen en 160 Biohorma-werkers* produceren jaarlijks meer dan honderd miljoen tabletjes....

VOETZOLEN EN AARDSTRALEN — LEENSMA HEEFT ER GEEN MOEITE MEE

De menselijke organen "in kaart" gebracht op de voetzool: zo stellen de beoefenaars van de voetzoolreflexologie zich de verbindingen voor tussen de onderkant van de voet en andere delen van het lichaam. Een groot aantal zenuwen komt immers in de voet uit, nemen zij aan. (tekening ontleend aan Ons Eiland van 22 november '84).

"Gebottelde waanzin" zo omschrijft een lezer P.J. Leensma's *theorieën over de drukpuntmassage.* Wie is P.J. Leensma? Nadat hij was afgekeurd wegens hartklachten kwam deze inwoner van Zierikzee door zelfstudie tot de alternatieve geneeskunst. En af en toe klimt hij in de pen om een ingezonden stukje te schrijven over alternatieve geneeswijzen, waarbij hij net doet of hij een geïnteresseerde leek is, die advies *geeft over bijvoorbeeld aardstralen.*

Leensma doet aan "voetzoolreflexologie".

Om daar iets van te begrijpen moet men aannemen, dat er een groot aantal zenuwen in de voet uitkomt. Ja maar... Neen, niets geen "ja maar". Na zoveel eeuwen wetenschappelijke bestudering van de menselijke anatomie waarbij het zenuwstelsel van de mens *in kaart werd gebracht komt het licht uit Zierikzee:* "als je nu maar weet op wèlke plaats in de voet een zenuw uitkomt" kun je door massage kwalen genezen.

Wij noemden daar juist aardstralen. Dat is het stokpaardje van Leensma, zo vinden wij vermeld in een uitvoerig artikel in Ons Eiland, een huis-aan-huisblad (uitgave van de Zeebra weekbladen, onderdeel van dagblad De Stem te Breda) Volgens Leensma is een kwart van alle ziekten te voorkomen door het vermijden van aardstralen. Leensma aarzelt niet er zelf met de wichelroede op uit te gaan. Een bewoner van Rotterdam-Zuid raadpleegde de Zierikzeeër voor eczeem. De wichelroede kwam er aan te pas en laten nu toch twee aardstralen elkaar kruisen op de buik van de patiënt wanneer deze in bed lag. *Het bed werd verplaatst en de eczeem zou verdwenen* zijn.

Bij Leensma moet je maar zijn. Zo experimenteert hij ook met de zogenaamde piramidekrachten. Onder een piramide (van steen, van karton?!) bewaarde hij een fles wijn en zie of beter proef: dankzij de piramidekrachten smaakte de fles wijn beter. Op het ogenblik moet er in België een arts zijn die bestudeert hoe men die piramidekrachten kan gebruiken voor genezing.

Bij het artikel was een plattegrond afgedrukt van een linkervoet waarbij was aangegeven welke de met de zenuwuiteinden "corresponderende" organen zijn Neus en voorhoofdsholte hebben een "verbinding" met de binnenkant van de grote teen, de holte van de voet is gereserveerd voor dunne en dikke darm...

Ja, ja, Leensma heeft wat overhoop gehaald met zijn zelfstudie. De redactie van Ons Eiland heeft hem flink wat gratis publiciteit verschaft, compleet met driekolomsfoto en zijn telefoonnummer.

HOMEOPATHISCHE MIDDELEN

Homeopathische middelen vallen wel onder de registratieplicht voor geneesmiddelen maar in werkelijkheid zijn ze niet geregistreerd. De geneesmiddelencommissie heeft een advies aan staatssecretaris Van der Reijden (volksgezondheid) uitgebracht om de registratieplicht voor homeopatische middelen maar *op te heffen. Er kan niet worden bewezen dat deze* middelen echt helpen....

Wèl moet de bereiding er van aan vergunningen

worden gebonden. De produktie, aldus vindt de geneesmiddelencommissie moet worden gecontroleerd door een apotheker.

INFORMATIE AAN PUBLIEK WORDT VERBETERD

Alle lof zegt de Consumentengids voor de z.g. informatiezuil bij drogisten, maar de uitvoering is teleurstellend. Waarom? Welnu de informatie is per merk geordend. Dat is bepaald geen aanmoediging om produkten te vergelijken. Ook prijsvergelijkingen zijn zo nogal moeilijk. Aspirine kost per doosje *f* 3.40 maar vergelijkbare produkten?

De informatiezuil, een wel heel zwaarwichtig woord, is een soort standaard met een losbladig boek met informatie over geneesmiddelen die zo over de toonbank zonder recept verkrijgbaar zijn bij de drogist. Bij een op de drie drogisten is, zo verzekert ons de speurende Consumentengids, een dergelijke standaard met boek te vinden.

Als stap op de goede weg geeft de Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter Bevordering der Pharmacie thans vouwbladen uit voor zelfmedicatie. Daarbij komen huismiddelen aan bod, ook van de allereenvoudigste aard, zoals het eten van pruimen tegen obstipatie. Dat herinnert ons er aan dat bij de wekenlange durende bootreizen naar bijvoorbeeld Australië vóór de zege van het intercontinentale luchtverkeer altijd gedroogde pruimen werden geserveerd in verband met hun laxerende werking, zeer nodig voor reizigers die vaak ook veel te kort beweging kregen aan bood van de "steamer".

Wat de vouwbladen betreft — die horen op de toonbank van elke apotheek te staan vindt de Consumentenbond. Een waardevolle aansporing om te komen tot verantwoorde zelfmedicatie.

Altijd weer: vermageringsmiddelen

In hetzelfde nummer van de Consumentengids werd getoornd tegen een paar vermageringsmiddelen, vooral op de wijze waarop deze gepropageerd worden. The Good Life-colporteursorganisatie probeert de goedgelovige burger(es) Viten Energie aan te praten, een eiwitpreparaat waarvoor men *f* 57,50 betaalt voor een bus van 645 gram. Om enige indruk te maken wordt vermeld dat "toestemming is verleend door het ministerie van WVC onder code-nr zus-en-zo". Wat is dat voor een soort toestemming? Dat heeft de Consumentenbond even nagegaan. Het was het nummer van de brief waarin het ministerie ontheffing verleende van het verbod produkten te vitaminiseren. Niets meer dan dat.

Een stichting Vrede en Gezondheid maakt reclame met "al etend vermageren". Er wordt geschermd met ene Demis Roussos, een zwaargewicht, die 53 kg. verloor. "Terwijl ik 5 maaltijden per dag gebruikte (waaronder een volledige kip als middagmaal) verloor ik 53 kg." De kuur van 112 gulden voor vier maanden komt neer op het gebruik van zwelmiddelen en het volgen van dieetvoorschriften. Hoe men komt tot vijf maaltijden per dag is de Consumentengids een raadsel. Een volkorenboterham en fruit zijn gezonder, concludeert de Consumentengids en aanmerkelijk goedkoper.

VASOLASTINE IN HET ZIEKENFONDSPAKKET

Staatssecretaris Van der Reijden is door de knieën gegaan. Het zeer omstreden middel Vasolastine (dat zou helpen tegen aderverkalking) is thans opgenomen in het ziekenfondspakket. Mevrouw E. van Leemput-Dankaart uit Bergen op Zoom heeft als bestuurslid van de Patiëntenvereniging Enzymtherapie hiervoor dank gebracht aan de kamerleden Dees en mevrouw Cornelissen die in de Tweede kamer een motie hadden ingediend om de vasolastine onder te brengen in het ziekenfondspakket. Die werd op 12 december j.l. aangenomen. Mevrouw Van Leemput schreef er een lovend ingezonden stukje over dat we aantroffen in het Algemeen Dagblad, recht onder het, groot opgemaakte, gesprek met de secretaris van de Vereniging tegen de Kwakzalverij.

KRUIDENBOEKEN ZIJN BENEDEN PEIL

Paul van Dijk, een arts die nogal wat bekendheid heeft verworven door zijn boek over alternatieve geneesmethoden en zijn sympathie daarvoor bepaald niet onder stoelen en banken heeft gestoken heeft een rubriek "gezondheid" in o.a. de Alkmaarse Courant.

Het is bepaald onthullend echter te lezen wat hij onlangs weer eens schreef over geneeskruiden. Wij veroorloven ons een paar zinnetjes uit het betreffende artikel te lichten. Zoals dit: "Wat echter de werkzaamheid van de totale plant is op de zieke mens is in de meeste gevallen onbekend".

Van Dijk heeft twaalf boeken doorgenomen die zich met geneeskruiden bezig houden. Zoals in ons Actieblad al eens eerder vermeld blijkt dan dat de adviezen bij een bepaalde klacht sterk uiteen lopen. "Elke auteur adviseert weer andere kruiden, slechts sporadisch komen de adviezen overeen."

En hij heeft nu nog maar twaalf kruidenboeken bekenen — ruw geschat zijn er nog vijftien andere in de afgelopen tien jaar in het Nederlandse taalgebied verschenen.

Er zijn niet alleen veel boeken over kruiden verschenen — boeken die voor het grootste deel, aldus van Dijk beneden peil zijn: de omzet van geneeskrachtige kruiden is enorm geworden. In 1979 draaide één op de tien bedrijven die op dit gebied in de markt zijn met een omzet van 45 miljoen gulden.

Jeugdige verpleegkundigen op de interhospital te Düsseldorf — de verloskunde en haar problemen (Foto Düsseldorfer Messegesellschaft mbH — NOWEA)

ZIEKENHUISCONGRES TE DÜSSELDORF

Een persconferentie in Amsterdam. Onderwerp de dertiende Duitse Krankenhaustag en de vakbeurs Interhospital 85, die in het gebouwencomplex van de Düsseldorfer Messegesellschaft zullen worden gehouden. Het Duitse ziekenhuiscongres is uitgegroeid tot de belangrijkste ontmoetingsplaats voor degenen die in de Duitse Bondsrepubliek verantwoordelijk zijn voor de gang van zaken voor wat betreft gezondheidszorg en ziekenhuiswezen. Het internationale karakter van het congres wordt dit jaar onderstreept door het feit dat simultaanvertalingen in Frans en Engels worden aangeboden.

Het leidende thema van het van 7 tot en met 10 mei te houden congres zal zijn de kostenexplosie van de gezondheidszorg. Vergeleken met de buurlanden besteedt de Duitse Bondsrepubliek het meest aan de gezondheidszorg, direct gevolgd door Nederland. Volgens een overigens al weer een paar jaar oud grafiekje gepubliceerd in the Financial Times zijn de percentages van de kosten van de gezondheidszorg berekend naar het bruto nationaal produkt in de landen van de Economische Gemeenschap als volgt:

België 6%, Denemarken 6.1%, Frankrijk 7.2%, Ierland 6.1%, Italië 4,9%, Nederland 8.1%, Bondsrepubliek Duitsland 10.1%, Groot-Britannië 5.1%. Overigens zijn de gegevens niet helemaal vergelijkbaar o.a. door het verschil in toegepaste statistische methoden.

Van elke mark in de Bondsrepubliek verdiend wordt 10 pfennig aan de gezondheidszorg uitgegeven. Zouden hierbij ook de Heilpraktiker en wonderdoeners zijn berekend? Wat de ziekenhuizen betreft: een bedrag van 45 miljard DM komt jaarlijks bij hen terecht. Ondanks kostenbesparende maatregelen is men er in Duitsland nog altijd niet in geslaagd om de kloof tussen uitgaven en inkomsten te dichten. Sinds 1972 zijn de personeelslasten explosief gestegen, het aantal in ziekenhuizen werkzame personen steeg van 525.000 tot circa 700.000. Het aantal behandelingsdagen is overigens niet gestegen — wel daalde de gemiddelde verblijfsduur.

Uiteraard zal op het congres ter sprake komen in hoeverre nieuwe geavanceerde en vaak zeer kostbare apparatuur van invloed kan zijn op de kostenbeheersing in de ziekenhuizen. Want men dient het gebruik van de apparatuur aan te passen aan de patiënt — een maximaal gebruik van kostbare apparatuur om zodoende de kosten te drukken zoals in de industrie kan geschieden is in het ziekenhuis uitgesloten. Al gaan er geruchten dat in Amerika wel eens van een dergelijke bedrijfsvoering sprake moet zijn: een oneigenlijk toepassing die op gespannen voet staat met de medische ethiek. Die er op haar beurt toe leidt dat het publiek zich afwendt van de geavanceerde medische technieken en het heil zoekt in de wonderwereld die de natuurgenezers voorspiegelen.

Mevrouw J.M.M. Bruijel-Hooijsma van de Neder-

landse Organisatie van Verloskundigen wees ons er op hoe de 900 in Nederland werkzame verloskundigen bijdragen tot verlaging van de ziekenhuiskosten door de bevallingen thuis. Anderzijds proberen de ziekenhuizen, aldus mevrouw Bruijel, door de poliklinische bevallingen een groter deel van de "koek" tot zich te trekken.

Gedachten te over voor een ziekenhuiscongres! Nog een berichtje uit de omgeving van Amsterdam. Zo groot is de faam van hoofdstedelijke moderne ziekenhuizen — men denke maar eens aan het AMC! — dat het in Purmerend, Waterland en de Zaankant werkzame ziekenfonds maatregelen beraamt om het aantal ziekenhuisopnamen in het eigen gebied te vergroten van 75 tot 85 pct.

Wat het ziekenhuiscongres en de vakbeurs Interhospital te Düsseldorf van 7 t/m 10 mei a.s. betreft: belangstellenden kunnen zich voor informatie wenden tot de Nederlands-Duitse Kamer van Koophandel, postbus 80533, 2508 GM Den Haag, tel. 070 - 65 19 55.

PARAMEDISCH PROZA: GOED VOOR EEN LITERAIRE PRIJS

Een gevaarlijke ziekte bij kanaries is de hapziekte. Haptisch is: de tastzin betreffend. Haptokinesie is een onderdeel van de fysiotherapie waarbij vooral massage wordt toegepast. (Van Dale) Maar wat is nu "haptonomie"? Een schrijver van een soort cursiefje, opgenomen in de knipselkrant Medialoog van de stichting Ziekenfonds Rotterdam kreeg een gedrukte tekst onder ogen van de fysiotherapeut F. Veltman, die, als wij de tekst goed hebben begrepen in Krimpen aan den IJssel resideert. En die wéét wat haptonomie voorstelt.

Veltman is een begenadigd schrijver van ingewikkelde teksten. Zo heeft hij het over de haptokinetische gerontologische begeleiding van mensen in de derde levensfase, (gericht) "op behoud van actief Zelf-Zijn, affectieve communicatie, haptonomische gemeenschapsinteractie-begeleiding".

Nog een fraai voorbeeld van Veltmans teksten, aanbevolen ter kennisname door een bevoegde jury van een eventueel in te stellen prijs voor het fraaiste (para)medische beschouwende proza:

"De haptokinesie, die de haptonomische èn kinesionomische waarden in zich verenigt en daarbij de haptonomische fenomenologie doelgericht, als optimaal anthropologische benaderingswijze, functioneel doet zijn binnen alle vormen van opvoeding, zorg, hulpverlening en therapie, waartoe zij zowel ten grondslag wordt gesteld aan het practisch-functionele handelen binnen de hiertoe strekkende contacten als tot vertrekpunt bij de verrichtingen welke inhaerent zijn aan de hiervoor vigerende beroepen. De haptotherapie is een therapeutische toepassing van de haptokinesie. Zij beoogt een overwegend non-directieve begeleidende behandeling — in adequate confrontatie en aangepaste hulpverlening — met een gericht appèl op personale capaciteiten en reserves, gepaard aan een zinvol gedoseerd aanbod van haptische stimuli, welke groei en rijping tot eigen identiteit bevorderen en een zelfverantwoordelijk handelen in zelf-kunnen en authentiek Zelf-Zijn concipiëren."

Tot zover Veltman uit Krimpen aan den IJssel. En wij? Wij happen naar adem.

't HAAR VAN DEN HOND ER OP

Men moet iets genezen met dezelfde middelen die er de oorzaak van waren — een stelling die niet alleen in de magische geneeskunde opgeld deed maar die ook de stelregel is van Hahnemanns homeopathie: similia similibus curantur.

Vroeger legde men het haar van een hond op een hondebeet teneinde die te genezen. 't Haar van de hond er op is een gezegde dat volgens de onlangs in 15de druk verschenen Nederlandse spreekwoorden, spreuken en zegswijzen door K. ter Laan nog altijd wordt gebruikt. Maar dan wel als iemand hoofdpijn heeft van een te zware dronk. Dan moet hij de katterigheid verdrijven zo meent hij door opnieuw geestrijk vocht tot zich te nemen. 't Haar van de hond er op! ....

KENT U DE SCHREEUWTHERAPIE?

Het weekblad Nieuwe Revu hield zich eind december bezig met het onderwerp "waar gelooft U in"? Drie verslaggevers Gerrit Lijffijt, Eduard Ponder en Bert Voskuil keken eens rond bij alle mogelijke sekten en aanverwanten. Tot slot gaf de Nieuwe Revu een hele pagina, compres gedrukt, met de namen van 400 organisaties, beweginkjes, sekten etc. waarvan een niet gering deel zich bezig houdt met het gezondmaken van de medemens, in de lichamelijke zin dan. Zo blijkt de Academie voor Levensfilosofie te Brummen therapeutische doeleinden na te streven, evenals het Aikido Centrum te Amsterdam, de Lotushoeve te Aalsmeer, Radha Soami Satsang Beas Sangat Holland te Zandvoort. Het Real Instituut in den Haag houdt zich bezig met de schreeuwtherapie...

Er is ook in den Haag een stichting voor totaliteitstherapie, terwijl de Mellie Uyldertstichting te Bussum zich occupeert met de medische astrologie. Waar men al niet terecht kan: voor therapeutisch yoga zijin er mogelijkheden zowel in Pieterburen als in Assendelft om maar een paar buitenplaatsen te noemen.